

Werkgroep complexe scheidingen-
multidisciplinaire samenwerking (CSMS)

e-mail: csmsgroup11@gmail.com

twitter: @CSMSGroup,

<https://twitter.com/CSMSGroup>

Website: <http://csmsgroep.wordpress.com>

Wereldgezondheidsorganisatie verwerpt terecht de theorie ouderverstoting

Een theorie die vrouwen in complexe scheidingen discrimineert

CSMS, maart 2020

De Wereldgezondheidsorganisatie heeft besloten dat 'ouderverstoting' niet zal worden opgenomen in de elfde versie van de ICD, een internationaal gehanteerde lijst van aandoeningen, waaronder psychische en gedragsstoornissen. Dit is belangrijk nieuws voor slachtoffers van huiselijk geweld die in een complexe scheiding verzeild raken. Huiselijk geweld vormt een van de belangrijkste oorzaken van een complexe scheiding. Daders van huiselijk geweld vinden het moeilijk te accepteren als hun partner hen verlaat en proberen de controle over de ex en de kinderen te behouden, vaak met een toename van geweld, stalking en rechtszaken. Slachtoffers, en met name moeders en kinderen, worden door de theorie ouderverstoting in een scheidingscontext echter vaak niet geloofd.

Volgens de theorie ouderverstoting zou een ouder na een scheiding het kind kunnen hersenspoelen door een haatcampagne te voeren tegen de andere ouder. Hierdoor zou het kind de andere ouder ten onrechte gaan afwijzen en zelfs kunnen gaan geloven door die ouder te zijn mishandeld of seksueel misbruikt. In werkelijkheid zijn er wel ouders die na een scheiding kwaad over elkaar spreken, maar dit is meestal wederzijds en kinderen worden hierdoor niet gehersenspoeld. Sterker nog, kinderen nemen het hun ouders vaak juist kwalijk.

Dat de theorie desondanks zoveel aandacht krijgt en in Nederland bijna algemeen geaccepteerd lijkt te zijn, komt doordat hij goed past bij stereotypen en sterk wordt gepromoot door een (wereldwijde) lobby van de theorie. Mensen geloven liever in de wraakzuchtige moeder die na een scheiding alles in het werk stelt om haar ex uit het leven van de kinderen te houden, dan dat zij erkennen dat er kinderen zijn die door hun eigen vader worden mishandeld of seksueel misbruikt. Deze neiging tot ongeloof en vasthouden aan vooroordelen bestaat ook bij veel familierechters en jeugdbeschermers, die maar heel weinig scholing krijgen in huiselijk geweld en niet standaard een actieve anti-vooroordelen training krijgen. Hoewel moeders ook vaders van ouderverstoting kunnen beschuldigen, blijkt uit onderzoeken in verschillende landen dat met name moeders worden beschuldigd en dat vaders hiermee vaker bereiken dat zij rechtszaken 'winnen' dan andersom. Hierdoor kan het gebeuren dat kinderen worden toevertrouwd aan vaders die hen mishandelen/misbruiken en soms krijgen deze vaders zelfs het eenhoofdige gezag.

De groep lobbyisten voor de theorie ouderverstoting ontstond oorspronkelijk vanuit vaderrechtenbewegingen, in Nederland destijds vaak aangeduid als de 'dwaze vaders'. Later sloten zich hierbij ook anderen aan, zoals ontwikkelaars van scheidingsprogramma's die geld verdienen aan ouders in complexe scheidingen en ouders die om heel andere redenen het contact met hun kind (soms ten onrechte) verliezen. Deze lobby probeert steeds de theorie erkend te krijgen bij officiële organisaties en suggereert daarbij vaak ten onrechte dat de theorie reeds erkend wordt. Zo berichtten veel lobbyisten dat de Wereldgezondheidsorganisatie de theorie erkende toen de term tijdelijk was opgenomen in de index van zoektermen op de website.

Eerder ving de lobby al bot toen zij probeerden ouderverstoting opgenomen te krijgen in de *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders* (DSM, vertaald: diagnostisch en statistisch handboek voor psychische stoornissen), een Amerikaans handboek dat in de meeste landen als standaard in de psychiatrische diagnostiek dient. Nu heeft ook de Wereldgezondheidsorganisatie besloten dat de term niet opgenomen zal worden in de ICD, wat staat voor International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (vertaald: internationale statistische classificatie van ziekten en gerelateerde gezondheidsproblemen). De

Wereldgezondheidsorganisatie is een gespecialiseerde organisatie van de Verenigde Naties gericht op gezondheid, internationaal aangeduid als World Health Organization en afgekort als WHO.

Voor slachtoffers van huiselijk geweld is er hoop dat de vooroordelen over ouderverstoting zullen worden gestopt. Er is een grote groep mensen die van zich laat horen en ervoor strijd dat huiselijk geweld wordt geloofd en een bepalende factor wordt in gezag- en omgangsbeslissingen na een scheiding. Zij ondertekenden collectief een internationale memo van bezorgdheid aan de WHO nadat de lobby een officieel voorstel tot opname van ouderverstoting had ingediend. De ondertekenaars waren internationale academici, deskundigen op het gebied van huiselijk geweld, onderzoeksinstituten, deskundigen op het gebied van kinderontwikkeling en kindermishandeling en netwerken en verenigingen voor kinderrechten. Ook hebben veel landen, waaronder Nederland, het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Istanbul Verdrag) getekend. Dit verdrag wordt nog onvoldoende nageleefd, maar de Raad van Europa laat onafhankelijke controles uitoefenen en Nederland is er dit jaar op gewezen dat er acties ondernomen dienen te worden opdat er gezag- en omgangsuitspraken worden gedaan die kinderen daadwerkelijk beschermen wanneer hun vader huiselijk geweld heeft gepleegd.

Informatie over de wetenschappelijke onderzoeken die de theorie ouderverstoting tegenspreken, is te vinden op onze website, evenals een Nederlandse vertaling van de verklaring van de Raad van Europa over de rol die huiselijk geweld dient te spelen in voogdijzaken en een vertaling van de meest relevante citaten uit het evaluatierapport van de implementatie van het Istanbul Verdrag: <https://csmsgroep.wordpress.com>

De volledige tekst van het Istanbul Verdrag ofwel het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld is te downloaden via deze link:

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680462530>

De referentie naar de internationale collectieve memo van bezorgdheid aan de Wereldgezondheidsorganisatie is: Neilson, L.C., Meier, J., Sheehy, E., Jackson, M., Halperin-Kaddari, R., Boyd, S. Jaffe, P., Lapierre, S. (2019). Collective Memo of Concern to: World Health Organization. <http://www.learningtoendabuse.ca/docs/WHO-September-24-2019.pdf>